

قانون اصلاح قوانین و مقررات
موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران
و اصلاحیه های بعدی

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - به منظور تعیین ، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) و نظارت بر اجرای آنها و همچنین انجام تحقیقات مربوط، موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران که در این قانون اختصارا موسسه نامیده می شود به موجب مواد بعدی این قانون انجام وظیفه خواهد نمود.

ماده ۲ - موسسه دارای شخصیت حقوقی مستقل کشوری بوده و به صورت غیر انتفاعی اداره می شود.

تبصره - تشکیلات تحقیقاتی موسسه معادل پژوهشگاه محسوب و از مقررات مربوطه تبعیت نموده و از امکانات آن برخوردار خواهد شد.

فصل دوم - موضوع

ماده ۳ - وظایف موسسه مبتنی بر تحقیقات ، تدوین و اجرای استاندارد به شرح زیر است.

۱- بین تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) به عنوان تنها مرجع رسمی این وظیفه در کشور.

۲- انجام تحقیقات به منظور تدوین استاندارد، بالا بردن کیفیت کالاهای تولید داخلی ، کمک به بهبود روشهای تولید و کارآیی صنایع.

۳- ترویج استانداردهای ملی.

۴- نظارت بر اجرای استانداردهای اجباری.

۵- کنترل کیفی کالاهای صادراتی مشمول استاندارد اجباری و جلوگیری از صدور کالاهای نامرغوب به منظور فراهم نمودن امکانات رقابت با کالاهای مشابه خارجی و حفظ بازارهای بین المللی.

۶- کنترل کیفیت کالاهای وارداتی مشمول استاندارد اجباری به منظور حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان داخلی و جلوگیری از ورود کالاهای نامرغوب خارجی

۷- ترویج سیستم بین المللی یکاها (IS) به عنوان سیستم رسمی اوزان و

مقیاسها در کشور و کالیبره کردن وسایل سنجش.

۸- آزمایش و تطبیق نمونه کالا با استانداردهای مربوط، اعلام مشخصات اظهار نظر مقایسه ای و صدور گواهینامه های لازم.

تبصره ۱- تعیین و تدوین و نشر و نظارت بر اجرای استانداردهای مواد دارویی بر عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.

تبصره ۲- نظارت در اجرای استانداردهای مربوط به انرژی هسته ای بر عهده دستگاه ذیربط می باشد.

تبصره ۳- آزمایشگاههایی که تاییدیه لازم را از موسسه دریافت نموده باشند می توانند در رابطه با تطبیق ویژگی کالاها با استانداردهای ملی مربوط اظهار نظر نمایند.

تبصره ۴- آزمایشگاههای موسسه (جز در مورد مواد دارویی) در زمینه تعیین ویژگی کالاها و مقایسه آن با استانداردهای مربوط و تنظیم کردن (کالیبره کردن) وسایل سنجش، به عنوان آزمایشگاههای مرجع در کشور شناخته می شوند.

ماده ۴- موسسه موظف است نسبت به تعیین کیفیت و ویژگیهای کالاهای ساخت داخل و وارداتی که از نظر ایمنی و بهداشت عمومی حایز اهمیت می باشند اقدام و نتایج حاصل را جهت اطلاع عموم و مراجع ذیربط اعلام نماید.

ماده ۵- موسسه می تواند به منظور کنترل کیفی و کمی مواد اولیه و ساخت تا مرحله بسته بندی، بارگیری، حمل، تخلیه و انتقال کالا به محل مصرف و در جهت رقابت با موسسات و شرکتهای مشابه خارجی با تصویب هیات وزیران، از طریق ایجاد نمایندگی و یا شعبه در خارج از کشور و ارائه خدمات بازرسی به بخشهای دولتی و غیر دولتی بر اساس ضوابطی که به تصویب شورای عالی استاندارد می رسد، فعالیت نماید.

تبصره ۵- موسسه تنها مرجع رسمی برای تایید صلاحیت شرکتهای و موسسات بازرسی کننده داخلی و خارجی (سورویانس) می باشد.

ماده ۶- موسسه می تواند با تصویب شورای عالی استاندارد، اجرای استاندارد کالاها و یا بخشی از یک استاندارد و یا آیین های کار را که از نظر ایمنی حفظ سلامت عمومی و حصول اطمینان از کیفیت فرآورده و حمایت از مصرف کننده و یا سایر جهات رفاهی و اقتصادی ضروری باشد با تعیین مدتهای لازم که از سه ماه کمتر نخواهد بود، اجباری اعلام نماید.

تبصره ۱- موسسه مکلف است اجباری کردن استانداردها و آیین های کار و مهلت اجرای آنها را در دو نوبت به فاصله ده روز در روزنامه رسمی دادگستری جمهوری

اسلامی ایران و دو روزنامه کثیرالانتشار آگهی و از طریق سایر رسانه های گروهی نیز به اطلاع عموم برساند.

تبصره ۲ - کیفیت مواد و کالاهای وارداتی بر حسب ضرورت و اولویت و توجه به مسائل ایمنی و بهداشتی و اقتصادی باید با استانداردهای ملی جمهوری اسلامی ایران و یا استانداردهای کشور مبدا و یا استانداردهای معتبر و مورد قبول موسسه منطبق باشد. اولویت مواد و کالاها را شورای عالی استاندارد تعیین می نماید.

تبصره ۳ - موسسه می تواند به منظور جلوگیری از صدور کالاهای نامرغوب و حفظ بازارهای بین المللی تدریجا اجرای استانداردهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید.

تبصره ۴ - در مواردی که اجرای استاندارد درباره فرآورده هایی اجباری اعلام می گردد اعطا هر گونه تسهیلات به واحدهای تولیدکننده این قبیل فرآورده ها از سوی وزارتخانه ها و سازمانهای مختلف دولتی و نیز تبلیغات رسمی این فرآورده ها از طریق رسانه های ارتباط جمعی منوط به داشتن پروانه کاربرد علامت استاندارد یا تاییدیه آن و یا تایید موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران خواهد بود.

ماده ۷ - عیار رسمی مصنوعات فلزات گرانبها در استاندارد رسمی مربوط تعیین می گردد.

تبصره - تدوین استاندارد، نشر آگهی های قانونی، اجرای استاندارد، علامت گذاری و کنترل استاندارد مصنوعات فلزات گرانبها تابع مقررات کلی این قانون است و موسسه تنها مرجع قانونی انگ گذاری و تعیین عیار فلزات گرانبها است.

ماده ۸ - تدوین استاندارد اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش، اجرای استاندارد، نشر آگهی های قانونی، علامت گذاری و کنترل و نظارت و آزمایش ادواری اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش تابع مقررات کلی این قانون است.

ماده ۹ - هر گاه اجرای استاندارد در مورد کالاهایی اجباری اعلام شود، پس از انقضای مهلتهای مقرر، تولید، تمرکز، توزیع و فروش این گونه کالاها با کیفیت پایین تر از استاندارد مربوط و یا بدون علامت استاندارد ایران ممنوع و با رعایت شرایط و امکانات خاطی و دفعات و مراتب جرم و مراتب تعزیر اعم از احضار، وعظ، تذکر، توبیخ، تهدید و اخذ تعهد و حبس از یک ماه تا دو سال و جزای نقدی از یکصد هزار ریال تا پنجاه میلیون ریال به حکم محاکم صالحه محکوم خواهند شد.

تبصره ۱ - عدم اجرای آیین های کار اجباری پس از انقضای مهلت های مقرر مشمول ضوابط این ماده می باشد.

تبصره ۲ - رعایت کلیه مقررات استانداردهای اجباری در مورد کالاهای وارداتی الزامی خواهد بود.

تبصره ۳ - موسسه می تواند با تصویب شورای عالی استاندارد مفاد این ماده را در باره کالاهایی که استاندار تشویقی آنها در کشور اجرا می شود، معمول دارد.

تبصره ۴ - موسسه می تواند علاوه بر اعلام جرم و درخواست تعقیب متخلفین موضوع این ماده از مراجع قضایی، فرآورده های خارج از استاندارد و فاقد علامت استاندارد را از مراکز تولید، تمرکز، توزیع و فروش جمع آوری و توقیف نموده و به منظور جلوگیری از ادامه تولید این گونه فرآورده ها ابزار، ماشین آلات و وسایل تولید مربوط را موقتا لاک و مهر نمایند.

تبصره ۵ - فرآورده های موضوع تبصره ۴ این ماده پس از کشف توسط بازرسان و کارشناسان موسسه مورد بررسی کارشناسی قرار گرفته و قابلیت مصرف (انسانی یا حیوانی) و یا بهسازی و اصلاح آن و یا استفاده از آن به عنوان مواد اولیه یا ضایعات و یا احتمالا معدوم نمودن این قبیل فرآورده ها معین گشته و پس از صدور حکم توقیف از سوی مراجع قضایی معدوم و یا به فروش رسیده و وجوه حاصله به حساب خزانه واریز و معادل آن در چارچوب قانون بودجه کل کشور به مصرف توسعه و تجهیز آزمایشگاه های موسسه می رسد.

تبصره ۶ - مسئولیت کنترل کیفیت فرآورده های مشمول استاندارد اجباری در واحدهای تولیدی به عهده افرادی خواهد بود که دارای تحصیلات لازم و تجربه کافی در رشته های تولیدی مربوطه باشند. چگونگی تایید صلاحیت علمی و فنی و عزل و نصب این افراد به موجب آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب وزیرای عضو شورای عالی استاندارد می رسد.

ماده ۱۰ - هر کاسب و تاجر و یا هر شخص حقیقی و حقوقی که به نحوی به امور تولید، تجارت، ارائه خدمات و داد و ستد عمومی اشتغال دارد، چنانچه دارای اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش قلب بوده و یا با اوزان و مقیاسهای تقلبی و یا غیر قانونی داد و ستد کند، با رعایت شرایط و امکانات خاطی و دفعات و مراتب جرم و مراتب تعزیر اعم از احضار، وعظ، تذکر، توبیخ، تهدید، و اخذ تعهد و حبس از دو ماه تا دو سال و جزای نقدی از دویست هزار ریال تا ده میلیون ریال به علاوه به استرداد معادل اموالی که با

تقلب کسب کرده با حکم محاکم صالحه محکوم خواهد شد و اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش مذکور به نفع موسسه ضبط خواهد شد.

ماده ۱۱ - هر کس مشخصات فرآورده های مشمول استاندارد اجباری را پس از تهیه ، تولید یا ساخت تغییر دهد یا از ظروف و وسایل بسته بندی مخصوص فرآورده های استاندارد شده برای بسته بندی و عرضه و فروش فرآورده های خارج از استاندارد استفاده کند، یا به قصد تقلب و یا به هر کیفیتی در قوطی ، بسته ، جعبه و لفاف محتوی فرآورده های مشمول استاندارد اجباری دخل و تصرف نماید و یا به جای جنس استاندارد شده جنس دیگری تحت همان عنوان عرضه کند و یا به فروش برساند و یا به قصد تقلب از برگهای آزمایش و تشخیص مشخصات فرآورده ها و همچنین پروانه کاربرد علامت استاندارد ایران در غیر مورد استفاده کند و یا علامت استاندارد ایران را بدون دریافت پروانه بر روی محصولات خود به کار برد، به حبس از شش ماه تا دو سال و جزای نقدی از یک میلیون ریال تا پنجاه میلیون ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۲ - هر گاه ارتکاب یکی از جرائم مذکور در این قانون موجب بیماری یا آسیبی گردد مرتکب حسب نتایج حاصله به مجازاتهای زیر محکوم می شود:

۱ - در صورتی که مدت معالجه زائد بر دو ماه نباشد مجازات مرتکب شش ماه تا دو سال حبس تعزیری و پانصد هزار تا دو میلیون ریال جزای نقدی.

۲ - در صورتی که مدت معالجه زائد بر دو ماه باشد مجازات مرتکب یک تا سه سال حبس تعزیری و یک میلیون تا دو میلیون ریال جزای نقدی.

۳ - در صورتی که موجب نقص عضو شود مجازات مرتکب حسب مورد سه تا ده سال حبس تعزیری و دو میلیون تا پنج میلیون ریال جزای نقدی.

۴ - در صورتی که منتهای به مرگ شود مجازات مرتکب سه الی پانزده سال حبس تعزیری و سه میلیون تا ده میلیون ریال جزای نقدی خواهد بود. در تمام موارد فوق در صورت شکایت مصرف کننده و به شرط اقوی بودن سبب از مباشر، دیه و خسارت مصرف کننده بر اساس قانون مجازات اسلامی و بر طبق حکم محاکم جبران می گردد .

ماده ۱۳ - بازرسان و کارشناسان موسسه مجاز هستند به دستور موسسه به محل های تولید، بسته بندی تمرکز عرضه و فروش کالاها و یا خدمات مشمول استانداردهای اجباری وارد شده و به بازرسی و نمونه برداری بپردازند. مسئولین واحدهای تولیدی و خدماتی و محل های عرضه و فروش کالاهای مشمول استاندارد اجباری و یا سایر اشخاص چنانچه از ورود بازرسان و کارشناسان موسسه جلوگیری به عمل آورند و یا

زانجام بازرسی و نمونه برداری ممانعت نمایند به حبس از ۵ ماه تا یک سال و جزای نقدی از پانصد هزار ریال تا یک میلیون ریال با حکم محاکم صالحه محکوم خواهند شد .
ماده ۱۴ - در صورت تخلف تولیدکننده یا فروشنده از مقررات اعلام شده در رابطه با کالاهای استاندارد شده یا اوزان و مقیاس و وسایل سنجش ، با شکایت مشتری و اثبات موضوع ، خسارت مشتری حسب مورد تماما توسط تولیدکننده یا فروشنده با حکم محاکم صالحه پرداخت خواهد شد .

ماده ۱۵ - موسسه می تواند برای انجام وظایف خود افراد و موسسات ذیصلاح را به عنوان کارشناس استاندارد و تحقیقات صنعتی انتخاب و از آنها استفاده نماید. طرز انتخاب و حدود و اختیارات و میزان حق الزحمه کارشناسان طبق آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۶ - موسسه مجاز است در ازا خدماتی که انجام می دهد بر حسب طبقه بندی خدمات و به موجب تعرفه ای که راسا تعیین و به تصویب شورای عالی استاندارد می رسد کارمزد متناسب دریافت نماید .

ماده ۱۷ - موسسه موظف است در کلیه گمرکات ورودی و خروجی کشور آزمایشگاه های مناسب دایر نماید .

تبصره ۱ - کلیه آزمایشگاه هایی که بر اساس مصوبه هیات وزیران از موسسه منتزع شده ، مجددا به موسسه مسترد خواهد شد .

تبصره ۲ - گمرکات کشور موظفند خدمات آزمایشگاهی خود را از آزمایشگاههای مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران یا آزمایشگاههای مورد تأیید مؤسسه مذکور دریافت نمایند .

تعرفه های موضوع این تبصره بنا به پیشنهاد مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران و تصویب شورای عالی استاندارد صورت می گیرد .*

فصل سوم - ارکان

ماده ۱۸ - ارکان موسسه عبارتند از :

۱ - شورای عالی استاندارد .

۲ - رییس موسسه .

شورای عالی استاندارد

ماده ۱۹ - ترکیب شورای عالی استاندارد عبارت است از :

* اصلاحی مصوب ۱۳۸۵/۱/۲۰

- ۱- رئیس جمهور که ریاست شورای عالی را بر عهده دارد.
- ۲- وزیرای بازرگانی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، پست و تلگراف و تلفن، جهاد سازندگی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، صنایع، فرهنگ و آموزش عالی، کار و امور اجتماعی، کشاورزی، مسکن و شهرسازی، معادن و فلزات، نفت، نیرو، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست و دادستان کل کشور.
- تبصره ۱- جلسات شورای عالی استاندارد حداقل سالی یکبار به دعوت رئیس شورای عالی تشکیل و با حضور حداقل دو سوم از اعضا رسمیت می یابد و تصمیمات آن با رأی اکثریت مطلق اعضای شورای عالی معتبر خواهد بود.
- تبصره ۲- شورای استاندارد استان به ریاست استاندار و دبیری مدیر کل استاندارد منطقه و عضویت مدیران کل وزارتخانه ها و سازمانهایی که وزرا و رؤسای آن عضو شورای عالی استاندارد می باشند و دو نفر کارشناس به پیشنهاد مدیر کل استاندارد و حکم استاندار تشکیل خواهد شد.
- وظایف و اختیارات این شورا به تصویب شورای عالی استاندارد می رسد.*
- تبصره ۳- رئیس مؤسسه استاندارد عضویت شورای عالی حفاظت محیط زیست، شورای ساماندهی مبادی ورودی و خروجی مجاز زمینی کشور و شورای عالی نظارت اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران را عهده دار خواهد بود.
- ۳- رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران.
- ۴- رئیس مؤسسه به عنوان دبیر شورای عالی استاندارد.
- ۵- دو نفر کارشناس در امور استاندارد که به پیشنهاد رئیس مؤسسه و به حکم رئیس جمهور برای مدت سه سال به این سمت انتخاب می شوند.
- تبصره ۱- جلسات شورای عالی استاندارد حداقل سالی یک بار به دعوت رئیس شورای عالی تشکیل و با حضور ۸ نفر از اعضا رسمیت می یابد.
- تبصره ۲- تصمیمات شورای عالی استاندارد با حداقل ۷ رای موافق اتخاذ می گردد مذاکرات و تصمیمات شورای عالی استاندارد به ترتیب تاریخ تشکیل جلسه در دفتری ثبت شده و به امضا رئیس شورای عالی خواهد رسید.
- ماده ۲۰- وظایف و اختیارات شورای عالی استاندارد به شرح زیر است:
- ۱- رسیدگی به گزارش رئیس مؤسسه در مورد اقدامات و برنامه های انجام شده و تعیین خط مشی و سیاست آتی مؤسسه در امور استاندارد کشور.

* اصلاحی مصوب ۱۳/۳/۱۳۷۶.

- ۲ - تعیین خط مشی کلی در زمینه تدوین استاندارد.
 - ۳ - تصویب آیین نامه های مالی - اداری و استخدامی موسسه با رعایت قوانین و مقررات.
 - ۴ - تصویب و اصلاح بودجه سالانه موسسه.
 - ۵ - تصویب اجرای اجباری استانداردها در سراسر کشور.
 - ۶ - تصویب تعرفه کارمزد ارائه خدمات سالیانه و خدمات آزمایشگاهی ، تحقیقاتی و آموزشی و سایر تعرفه های مورد نیاز موسسه همراه با برنامه زمانی اعلام نتایج آزمون.
 - ۷ - تصویب ضوابط اجرای استانداردهای اجباری و تشویقی ، کنترل ادواری اوزان و مقیاسها.
 - ۸ - اتخاذ تصمیم درباره تفویض قسمتی از اختیارات اجرایی موسسه به سایر سازمانها.
 - ۹- نظارت بر حسن جریان امور در موسسه.
 - ۱۰ - رسیدگی به گزارشها و ارزیابی کارهای انجام شده و تجدید نظر در سیاستهای کلی موسسه در صورت لزوم.
 - ۱۱ - تصویب حساب درآمد و هزینه سالانه موسسه که به منزله تفریح بودجه و مفاصاحساب موسسه در هر سال می باشد.
 - ۱۲ - تصویب حدود وظایف - روش کار و نحوه انتخاب اعضای کمیته های ملی استاندارد به پیشنهاد موسسه.
 - ۱۳ - اتخاذ تصمیم در مورد روابط همکاری در زمینه استاندارد با سازمانهای علمی و موسسات مشابه خارجی در چهارچوب مقررات مملکتی.
 - ۱۴ - تصویب ضوابط مربوط به ارائه خدمات بازرسی موسسه به بخشهای دولتی و غیر دولتی.
 - ۱۵ - تصویب چارت سازمانی موسسه و تعیین پستهای سازمانی مورد نیاز به پیشنهاد رییس موسسه.
 - ۱۶ - تصویب طرح علائم استاندارد به عنوان علائم رسمی دولتی . رییس موسسه
- ماده ۲۱- رییس موسسه به پیشنهاد وزیر صنایع و تصویب شورای عالی استاندارد و حکم رییس جمهور برای مدت ۳ سال انتخاب می شود. انتخاب رییس موسسه برای دوره های بعد بلامانع می باشد.

ماده ۲۲ - رییس موسسه بالاترین مقام اداری - مالی و فنی موسسه بوده و مسئول اداره کلیه امور اداری، اجرایی تحقیقاتی و آموزشی موسسه و واحدهای تابعه می باشد. عزل و نصب و تعیین حقوق کارکنان بر اساس آیین نامه های مربوط در حدود اعتبارات مصوب از اختیارات رییس موسسه خواهد بود.

ماده ۲۳ - کلیه چکها و اسناد و اوراق مالی باید به امضای رییس و ذیحساب موسسه و یا نمایندگان تام الاختیار آنان برسد.

فصل چهارم - سایر مقررات

ماده ۲۴ - درآمدهای موسسه در قبال خدمات آزمایشگاهی، تحقیقاتی، آموزشی، بازرسی و نظارت بر اجرای استانداردهای اجباری و تشویقی و کاربرد علامت استاندارد، به حساب خزانه واریز و معادل آن حسب قانون بودجه کل کشور در اختیار موسسه قرار می گیرد.

ماده ۲۵ - کمکهای دولت متناسب با نیازمندیهای موسسه هر ساله در بودجه کل کشور منظور خواهد شد.

ماده ۲۹ - بودجه های غیر پرسنلی موسسه از محل کمکهای دولتی و درآمدهای اختصاصی بر اساس ضوابط و مقررات عمومی و قانون بودجه کل کشور به مصرف خواهد رسید.

ماده ۲۷ - موسسه تابع قانون استخدام کشوری و قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

ماده ۲۸ - رییس موسسه حکم معاون وزیر صنایع را خواهد داشت و از نظر حقوقی و استخدامی تابع مقررات مربوط خواهد بود.

ماده ۲۹ - مامورین انتظامی در کلیه مراحل اجرای این قانون مکلف به همکاری با بازرسان و کارشناسان موسسه خواهند بود.

ماده ۳۰ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر لغو می گردد. قانون فوق مشتمل بر سی ماده و بیست و یک تبصره در جلسه روز یکشنبه بیست و پنجم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۱/۱۲/۲ به تایید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری